

Pracovní konference *Sociální nerovnosti v kvalitativním výzkumu* projektu Reprodukce sociálních nerovností v podmínkách politiky rovnosti, FSV UK, Praha, 5. 10. 2007.

Kateřina Vojtíšková

Vnímání sociální stratifikace. Ti dole – zaslouží si uznání?

Abstrakt

Jednou z možností jak zkoumat sociálních nerovnosti je zaměřit se na to, jak běžní lidé nerovnostem rozumí a jak je konstruují. Příspěvek se bude věnovat právě tomu, jak lidé v české společnosti vytváří nerovné kategorie lidí a jakými prostředky budují hranice mezi nimi. Empirickou bázi pro analýzu tvoří přepisy polostrukturovaných rozhovorů s celkem více než 30 muži a ženami různého vzdělání a sociálního postavení pracující v Praze či Liberci. Rozhovory se týkaly široce pojaté problematiky sociálních nerovností, jejím hodnocením a vnímáním, a to jak v každodenním životě vypravěčů, tak i v rámci celé naší společnosti. Představeny budou výsledky analýzy symbolického vymezení vůči sociálními kategoriím a/nebo identifikaci se skupinami identifikovanými jako „ty dole“, a dále si položíme otázku, které kategorie/skupiny z „těch dole“ jsou uznávané a které naopak zneuznané. Analýza se soustředí na to, jaké charakteristiky těmto kategoriím jednotliví vypravěči připisují, jakými způsoby tyto skupiny reprezentují, z jakých pozic přitom hovoří, a jakou vlastní identitu tak konstituují. Otázkou také bude, zda se výpovědi lidí v různém společenském postavení mezi sebou odlišují nebo naopak zda vypravěči sdílí kulturní prostředky bez ohledu na rozdíly v jejich postavení.